

CAL DEIXAR LES COSES CLARES, no fos cas que aquesta mena de broma preinvernal que domina la intel·ligència nacional ens acabés confonent a tots: els adjectius limiten el significat dels substantius, l'acoten. Per això, quan he sentit que alguns comentaristes polítics lloaven el patriotisme social de Montilla, he volgut aprofundir en el terme sense els apriorismes propis del moment pastós actual, provocador de tanta lloança de franc.

El patriotisme social expressa per passiva la voluntat real, en la mesura que ideològica, de limitar el concepte de patriotisme referit a la nació catalana. I ja està. I no passa res per admetre-ho ni per col·laborar-hi. O sí que passa, vaja. Passa que el país el deixen ben a mitges, ben tal com el volen: a mitges; posició políticament legítima, però que no comparteixo.

El patriotisme és un concepte polític a les arrels de la nostra societat de matriu llatina. Ciceró ens ensenya d'una manera magistral que el terme *pàtria* s'utilitza quan l'expressió *res publica* no és suficient. Cal llegir la magistral traducció catalana de *L'art de governar* de Marc Tul·li Ciceró, portada a la nostra llengua pel doctor Villalba molt recentment, per copsar el significat total de l'expressió. Ciceró ens diu que el terme *pàtria* perfecciona tot allò

LECTURES POLÍTQUES

▶ ANTONI VIVES

Patriotisme

— píndoles —

«Es parla de patriotisme **SOCIAL** i es diu que cal desactivar el debat **IDENTITARI**. Però, per a alguns **POLÍTIcs** com jo, la identitat és un element indissociable del model de **SOCIETAT**»

relacionat amb la cosa pública, perquè pressuposa la millor participació interior de l'individu en els afers públics. Participació interior, esperit, ànima individual i comunitària, nació: heus aquí el quid de la qüestió! Heus aquí per què és tan important per a alguns limitar el significat de *pàtria*, per què és tan important colar subreptíciament un limitador essencial en el discurs col·lectiu per anar desnaturalitzant de mica en mica els mots.

Els espanyols ens han ensenyat que hi ha dues menes de

pàtria. La *Pàtria* amb majúscules, allò que tothom entén que és el bressol en què ens fem individualment i col·lectiva, el nostre marc de solidaritat bàsica, el nostre referent cultural i social de base, el fonament del nostre esdevenir persona. La *pàtria* té molt a veure amb el lloc on ens fem, el lloc que triem per fer-nos i desenvolupar-nos; l'àmbit en què situem les nostres referències cap a nosaltres mateixos quan ens mirem al mirall i respecte dels altres. Després ve el que ells anomenen la *patria chica*.

«No pot ser que se'ns colin **BARBARITATS** conceptuals sense que es generi un **DEBAT** a fons. Es veu que el **PAÍS** gira cap a una novena de pau..., la dels **CEMENTIRIS?**»

— píndoles —

Perquè saben molt bé que el que no s'escriu amb majúscules és petit, anecdòtic, postís. Igual que el patriotisme social.

Es pot ser patriota sense pensar la *pàtria* en termes de cohesió social? Es pot ser patriota sense pensar la *pàtria* en termes d'independència? Es pot ser patriota sense pensar la *pàtria* en termes de no tutela externa? Es pot ser patriota a mitges sense esdevenir patriota d'una altra *pàtria*, potser més gran, potser menys problemàtica, més homologable a les *pàtries* que ens envolten?

Aquests dies sentim de tot i ens ho empassem tot. Però cal que anem afinant per copsar el significat profund de les accions i dels termes que s'utilitzen per explicar el programa de govern. Es parla de patriotisme social i es diu que cal desactivar el debat identitari, debat que queda molt allunyat de la població. Ho diu tothom, gent de tots els colors. Però resulta que, per a alguns polítics com jo, la identitat és un element indissociable del model de societat, del model de comunitat que estem creant cada dia. I aquest model és indissociable de la llengua i de la cultura que el vertebrèn, perquè d'alguna manera ens l'haurém d'anar explicant i d'alguna manera ens hauran d'anar identificant si és que volem continuar essent vistos, llegits i interpretats a partir de la nostra catalanitat.

El moment intel·lectual que vivim mereix una veritable reflexió. No pot ser que se'ns colin barbaritats conceptuals com la de patriotisme social sense que es generi un debat a fons. Jo voldria que hi fos, fins i tot per contrastar el que defenso en aquesta columna setmanal. Però es veu que el país gira cap a una novena de pau..., la dels cementiris? Depèn de nosaltres calar foc, intel·lectual, a tanta poca cosa!